This theme was not chosen accidentally. Water sector is very important part of administrative regulation. Proper regulation of quality of drinkable water should be one of the main purpose of the Government. Problems of quality of drinking water rebound on environmental damage, human health, juridical, economic, social fields. Saltatory development of water sector can not satisfy wants of customers and legal regulation needs changes. Authors of this work analyse notions of drinking water and the system of controlling quality of drinking water comparing situation in Lithuanian cities and villages and analysing legal acts concerned with drinkable water.

In this work there were used several methods of the science research: document analysis, systematic analysis, comparison analysis. At the end there are formulated the conclusions of the analysis, provided suggestions, what and how is it needed to change seeking effective legal regulation in water sector and protection the rights of customers.

LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMAI, ĮGYVENDINIMAS IR PASYVUS RŪKYMAS KAIP ADMINISTRACINĖ TEISINĖ IR SOCIALINĖS MEDICINOS KOMPLEKSINĖ PROBLEMA

Ina Chuzina

Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto III kursas
Tel. +370 671 47020
El. paštas ina_chuzina@yahoo.com

Ivita Pinkule

Kauno medicinos universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto III kursas
Tel. +370 600 50210
El. paštas ivitapinkule@gmail.com

Monika Kolesova

Kauno medicinos universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto III kursas
Tel. +370 604 27229
El. paštas liepsna@yahoo.com

Pagrindinės sąvokos: pasyvus rūkymas, teisė į sveiką aplinką, draudimas rūkyti viešose ir darbo vietose.

Santrauka

Viso pasaulio pritarimą pamažu užkariaujantys rūkymo viešose vietose ribojimai atitinka šiuolaikinės visuomenės teisėtus lūkesčius, nes XXI amžiaus gyventojai atsakingiau vertina asmens ir visuomenės sveikatos problemas. Straipsnyje analizuojama vieną opiausių šiuolaikinio pasaulio socialinių teisinių ir medicinos problemų – pasyvus rūkymas. Būtinybė nustatyti vietas rūkantiesiems yra neapibrėžta koncepcija, kurią sunku įgyvendinti ir tai visiškai neapsaugo nerūkančiųjų, nes oras iš rūkančiųjų patalpos maišosi su oru nerūkančiųjų patalpoje. Visiškas rūkymo uždraudimas viešose vietose lemtų geriausią pasirinkimą. Lietuvos Respublikoje nuo 2007 m. sausio 1 d. įsigaliojo įstatymas, uždraudęs rūkyti viešose (ir darbo) vietose. Straipsnyje analizuojama užsienio šalių praktika, nagrinėjamos šio įstatymo įgyvendinimo problemos.

ĮVADAS

Tyrimo objektas – visuomeniniai santykiai, kylantys dėl draudimo rūkyti viešose ir darbo vietose: pasyvaus rūkymo problema pasaulyje ir Lietuvos Respublikoje, Tabako kontrolės įstatymo pakeitimai, draudžiantys rūkyti viešose ir darbo vietose.

Tyrimo tikslas – ištirti ir įvertinti Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatyme 2007 m. sausio mėn. įsigaliojusių pakeitimų reglamentinių nuostatų, kurios uždraudė rūkyti viešose ir darbo vietose, įgyvendinimo veiksmingumą.

Problemos ištyrimo laipsnis ir darbo naujumas – straipsnyje nagrinėjamas Pasaulio sveikatos organizacijos ir Europos Sąjungos teisės aktų, ribojančių pasyvų rūkymą, intervencinis poveikis Lietuvos Respublikos teisės sistemai. Šios problemos aktualumas yra siejamas su žmonių socialinėmis teisinėmis vertybėmis, žmonių teise į sveiką aplinką. Straipsnyje atskleidžiamas galiojančio teisinio reglamentavimo mechanizmas, nurodomi reglamentavimo trūkumai ir jo priežiūros nepakankamumas, aptariami šių trūkumų šalinimo būdai.

PASYVAUS RŪKYMO PROBLEMA LIETUVOJE IR PASAULYJE

Vienas iš svarbiausių valstybės vertybinių prioritetų – rūpintis savo gyventojų sveikata. Tai pati didžiausia ir labiausiai atsiperkanti investicija, ką jau kalbėti apie tai, kad žmogaus gyvybė apskritai yra neįkainojama. Rūkymas yra vienas iš pagrindinių šių dienų žmonių mirties ir fizinės negalios šaltinių. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 28 straipsnyje pabrėžiama, kad „Įgyvendindamas savo teises ir naudodamasis savo laisvėmis, žmogus privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių“ [1]. Todėl kyla klausimas, ar vienų asmenų teisė laisvai pasirinkti savo gyvenimo būdą nevaržo

kitų asmenų teisės gyventi sveikoje neužterštoje aplinkoje? Tuo požiūriu pasyvus rūkymas tampa viena iš žmonių priešpriešos problemų daugelyje pasaulio šalių. Jis kelia didelę grėsmę tiek asmenų sveikatai, tiek aplinkai. Pradedant analizuoti šią problemą, tikslinga apibrėžti pasyvaus rūkymo sąvoką ir kuo jis toks pavojingas.

Pasyvus rūkymas yra rūkančiųjų asmenų nerūkančiųjų atžvilgiu, prievartinės agresyvios elgsenos žalingas pastarųjų sveikatai padarinys, nes nerūkantieji, būdami toje pačioje mikroaplinkoje, objektyviai, prieš savo norą privalo įkvėpti tabako dūmus. Kaip žinoma, sveikata yra žmogaus socialinė teisinė vertybė, kurią turi apsaugoti galiojanti teisė. Teisė į sveikatą yra viena iš svarbiausių žmogaus teisių, sukurianti pareigas šių santykių dalyviams, t. y. rūkantiesiems. Kokia pasyvaus rūkymo žalingų padarinių esmė? Tai, ką įkvepia nerūkantieji, sudaro degančio tabako dūmas ir rūkančiojo iškvepiamas oras. Tik 15 procentų cigaretės dūmo yra įkvepiama rūkant, o visa kita pasiskirsto artimiausioje aplinkoje ir gali būti įkvepiama kitų ten pat esančių žmonių. Nors apie pasyvaus rūkymo daromą fizinę žalą nerūkantiesiems buvo žinoma jau gerokai seniau, tačiau tik pastaraisiais metais imta atsižvelgti į moksliniais įrodymais pagrįstus rūkymo padarinius žmogaus sveikatai. Konkretūs tyrimai parodė, kad asmuo, stovėdamas šalia rūkančiojo žmogaus, įkvepia daugiau pavojingų kietųjų dalelių nei stovėdamas šalia judrios gatvės. 2004 metais Pasaulio sveikatos organizacijos atliktų tyrimų metu buvo išsiaiškinta rūkančių žmonių daroma žala nerūkantiesiems. Pasyvus rūkymas sukelia plaučių vėžį net žmonėms, kurie niekada nerūkė, be to, žmonės, gyvenantys su rūkančiaisiais, 25 procentų dažniau suserga širdies ligomis, nei tie, kurie nesusiduria su pasyviu rūkymu. Tabako dūmai ypač veikia vaikus, kurie gyvendami su rūkančiais tėvais, dažniau serga kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis, bronchine astma. Visi šie duomenys apie pasyviojo rūkymo daromą žalą sveikatai rodo, jog būtina nustatyti griežtesnes taisykles bei leisti įstatymus nerūkančiųjų sveikatos apsaugai gerinti.

Nuo 2004 m. vasario 27 d. įsigaliojo Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencija. Tai – tarptautinis dokumentas, skirtas apsaugoti dabartinę ir būsimąsias kartas nuo kenksmingų tabako vartojimo ir priverstinio kvėpavimo tabako dūmais sukeltų sveikatos, socialinių, aplinkos ir ekonominių padarinių. Pagal šią konvenciją tabako kontrolės socialinėje teisinėje politikoje išskirtini keli pagrindiniai aspektai: draudimas realizuoti, remti bei reklamuoti tabako gaminius, didelis šių gaminių apmokestinimas, gyventojų apsauga nuo pasyviojo rūkymo viešosiose ir darbo vietose, metodikų ir priemonių, padedančių norintiems mesti rūkyti, rengimas, griežta tabako kontrabandos kontrolė. Šios socialinės teisinės politikos pagrindinis tikslas – formuoti požiūrį į gyvybę kaip į didžiausią vertybę bei apsaugoti esamas ir būsimas kartas nuo tabako vartojimo padarinių ir pasyviojo rūkymo, užtikrinti piliečių teisę į laisvą nuo tabako dūmų aplinką. Šiuo metu iš 192 Pasaulio sveikatos organizacijos šalių narių šią konvenciją yra pasirašiusios 168 šalys, net 124-ose šalyse ji yra ratifikuota. Lietuvos Respublikos Seimas, Prezidento teikimu, šią konvenciją ratifikavo 2004 m. rugsėjo 28 d. Visiškas draudimas rūkyti viešojo maitinimo įstaigose galioja šiose pasaulio šalyse – Airijoje (nuo 2004 m. kovo 29 d.), Norvegijoje (nuo 2004 m. birželio 1 d.), Italijoje (nuo 2005 m. sausio 10 d.), Naujoje Zelandijoje (įgyvendintas nuo 2003 m. gruodžio 3 d. iki 2004 m. gruodžio 10 d.), Butane ir

Urugvajuje, 11 JAV valstijų, 9 Kanados provincijose, 7 Australijos valstijose ir teritorijose, taip pat Škotijoje ir Bermuduose. Malta, Švedija, Suomija ir Estija uždraudė rūkyti patalpose, kur tiekiamas maistas.

Lietuvai, įstojus į Europos Sąjungą, tapo privalomi ir Europos Sąjungos direktyvose numatyti tikslai. Europos Sąjungoje pasyvaus rūkymo atžvilgiu veikia direktyvos ir rekomendacijos. Direktyvoje dėl sveikos ir saugios darbo aplinkos (89/391/EEB) teigiama, jog poilsio kambariuose turi būti imamasi tinkamų priemonių apsaugoti nerūkančiuosius nuo tabako dūmų [5]. 2002 metais Taryba patvirtino rekomendaciją, skatinančią šalis nares imtis teisinių priemonių tinkamai apsaugoti nerūkančiuosius nuo pasyvaus rūkymo darbo vietose, uždarose viešosiose vietose ir viešajame transporte. Kaip žinoma, rekomendacijos nėra privalomo pobūdžio norminiai aktai, tačiau, mūsų nuomone, tai yra reikšmingas dokumentas, kuriame nurodomos įvairios teisinio pobūdžio priemonės, skirtos apsaugoti nerūkančiųjų žmonių teisę gyventi sveikoje nuo tabako dūmų aplinkoje. Dabartinis Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymas yra suderintas su dauguma Europos Sąjungos direktyvų, reglamentuojančių pasyvaus rūkymo, tabako kontrolės klausimus.

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMAI IR ĮGYVENDINIMO PROBLEMOS

Dar 1995 metais Lietuvos Respublikos priimtos Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijos buvo įgyvendinamos palaipsniui. Visų pirma, pamažu didinami mokesčiai tabako gaminiams, visiškai uždrausta tabako reklama. Prieš kelerius metus ant cigarečių pakelių atsirado įvairūs užrašai, įspėjantys apie rūkymo sukeliamas ligas, pavojų sveikatai, sau ir aplinkiniams ir pan. Kavinėse, restoranuose ir baruose atsirado daugiau vietų nerūkantiems žmonėms. 2004 m. įsigaliojusi Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencija, kuri įpareigojo Seimą kuo greičiau priimti įstatymo pataisas, o Vyriausybei savo prioritetine veiklos sritimi pripažinti asmens teisę į sveiką, nuo tabako dūmų apsaugotą aplinką, tik pradedama įgyvendinti. Draudimas rūkyti viešose vietose tapo labai diskutuotinu klausimu tiek tarp politikų, tiek tarp verslininkų, tiek tarp įvairių visuomenės sluoksnių. Neabejojama tik vienu – būtinybe užtikrinti asmens teisę į sveiką aplinką. 2006 metų pradžioje Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Sveikatos apsaugos ministerijos inicijuoto nutarimo dėl Tabako kontrolės įstatymo pakeitimo ir papildymo nuostatomis, draudžiančiomis rūkyti klubuose, diskotekose ir viešojo maitinimo įstaigose, projektui. Galiausiai, atsižvelgdamas į Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos nuostatas bei Europos Komisijos 2004 m. vasario 25 d. sprendimą 2004/192/EB, patvirtinantį Bendrijos veiksmų visuomenės sveikatos srityje programą (2003 – 2008 m.), Lietuvos Respublikos Seimas 2006 m. gegužės 11 d. priėmė Tabako kontrolės įstatymo pakeitimus, kurie visiškai uždraudė rūkyti restoranuose, kavinėse, baruose, kitose viešojo maitinimo įstaigose, klubuose, diskotekose. Šie pakeitimai įsigaliojo nuo 2007 m. sausio 1 d. Draudimu siekiama apsaugoti ne tik nerūkančius šių vietų lankytojus, bet ir tose vietose dirbančius asmenis.

Šio įstatymo priėmimas turėtų sudaryti prielaidas mažiau rūkyti viešose vietose, ribojamas žalingas tabako dūmų poveikis Lietuvos gyventojų sveikatai, taip pat skatinama sveikos gyvensenos elgsena, tabako gaminių vartojimo mažinimas, o kartu ir jo daroma žala visuomenei ir ūkiui. Vis dėlto egzistuoja, mūsų nuomone, keletas kliūčių visapusiškai įgyvendinti šį įstatymą.

Visų pirma, įstatymo pataisose numatyta išlyga, kad rūkyti bus uždrausta restoranuose, kavinėse, baruose, kitose viešojo maitinimo įstaigose, klubuose, diskotekose, išskyrus specialiai įrengtus cigarų ar pypkių klubus. Ši nuostata yra labai liberali, nes pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtą šių klubų steigimo tvarką, tokius klubus atskirose patalpose galės įsirengti kiekviena viešojo maitinimo įstaiga. Galiausiai susidarys tokia pat situacija, kaip ir dabar. Įsigaliojus įstatyme numatytai išimčiai, bus pažeista restoranų, kavinių, barų ir kitų viešojo maitinimo įstaigų, klubų, diskotekų darbuotojų teisė į sveiką ir saugią aplinką. Įstatymo nuostatos neapsaugos nerūkančiųjų darbuotojų nuo pasyvaus rūkymo darbo vietose, o to iš esmės buvo siekiama šio įstatymo pakeitimo nuostatomis. Tai, kad daugelis mano, jog ventiliacijos sistema pajėgi apsaugoti nuo kenksmingų dalelių, patenkančių į orą kartu su cigarečių dūmais yra visiškai nepagrįstas teiginys. Jokia ventiliacijos sistema nėra pajėgi pašalinti iš oro pavojingų junginių ir tai yra moksliškai įrodyta. Pagrindiniai barų, restoranų, klubų ir kavinių darbuotojai yra jauni žmonės, iš jų dauguma merginos. Nė vienas rūkorius per dieną negauna tiek pavojingų medžiagų iš tabako dūmų, kiek gauna tokiose prirūkytose įstaigose dirbantys žmonės. Kaip Vyriausybė visiškai įgyvendins įstatymo nuostatą, draudžiančią rūkyti viešose vietose, iki šiol yra neaišku.

Antra, norint pasiekti visapusišką Tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimą reikia sukurti šio įstatymo įgyvendinimo mechanizmą ir sugriežtinti jo vykdymo priežiūros kontrolę. Kol kas vienintelė patikrinimo priemonė yra Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, apskričių ir savivaldybių administracijų, Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos ataskaitos ir socialinių tyrimų duomenys. Kyla klausimas, ar tai veiksminga? Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse yra vienintelis straipsnis, numatantis atsakomybę už rūkymą viešose vietose, kur tai yra draudžiama. Pažymėtina, kad didžiausia bauda, kuri skiriama už šį pažeidimą yra 50 litų. Šią baudą privalo mokėti fiziniai asmenys. Reikėtų paminėti kad, išanalizavus užsienio šalių praktiką, darytina išvada, jog kitose šalyse baudos yra daug griežtesnės. Štai, pavyzdžiui, Airijoje už rūkymą viešose vietose skiriama net iki 3 000 eurų bauda. Italijoje restorano savininkui už nepranešimą tarnyboms apie rūkančius klientus skiriama bauda iki 2200 eurų. Kanadoje Toronto mieste už rūkymą baruose, lošimų namuose baudžiama nuo 205 iki 5000 JAV dolerių. Mūsų nuomone, norint užtikrinti veiksmingą Tabako kontrolės įstatymo funkcionavimą, reikia visų pirma sukurti tokią draudimų sistemą ir jos įgyvendinimo mechanizmą, kad nekiltų jokių pagundų pažeisti šio įstatymo normas.

Kauno medicinos universiteto studentai atliko tyrimą, kurio tikslas buvo nustatyti studentų patiriamą pasyvų rūkymą, palyginti rūkančių, nerūkančių ir pasyviai rūkančių KMU studentų savijautą bei CO kiekį iškvepiamame ore. 2006 m. gruodžio mėnesį buvo atliktas momentinis epidemiologinis tyrimas. Imtį sudaro tikslinė grupė – po 20 respondentų iš grupių, kurie rūko, nerūko ir patiria pasyvų

rūkymą. Pasyviai rūkančiais laikyti tie asmenys, kurie tyrimo dieną buvo rūkyti skirtose patalpose su rūkančiaisiais. Respondentų buvo prašoma užpildyti anketą bei atlikti CO kiekio matavimo iškvepiamame ore testą, naudojant CO analizatorių.

Pasyvų rūkymą patiria 65 proc. respondentų, akių peršėjimu, dirglumu skundžiasi 64,4proc. studentų, o diegimu širdies plote ar dusuliu po fizinio krūvio – 18,4 proc. Per pastaruosius 12 mėnesiu užsitęsęs kosulys vargino 34,8 proc. rūkančiųjų ir 18,8 proc. nerūkančių, sloga ar čiaudulys, nesusijęs su peršalimu, atitinkamai 39,1 proc. ir 25 proc., naktinis sausas kosulys, nesusijęs su peršalimu, atitinkamai 30,4 proc. ir 18,8 proc., diagnozuotas bronchitas, atitinkamai – 17,4 proc. ir 15,6 proc. Astma serga po vieną respondentą iš rūkančių ir nerūkančių grupės, o alergija skundžiasi 36,4 proc. nerūkančių ir 21,7 proc. rūkančių.

Įstatymą dėl rūkymo uždraudimo viešo maitinimo ir pasilinksminimo vietose teigiamai vertina 60,9 proc. rūkančiųjų ir 90,6 proc. nerūkančių ($p<0,05$), kad bauda pakankama, mano atitinkamai 87 proc. ir 54,5 proc. ($p<0,05$), kad didinti tabako gaminių kainas yra geras tabako kontrolės būdas, teigia atitinkamai 39,1 proc. ir 81,8 proc. ($p<0,05$). Kad šis įstatymas pakenks verslui, mano 48,3 proc. respondentų, kad tai pažeidžia rūkančiųjų teises, teigia 52,5 proc. apklaustųjų, o galimybė steigti cigarų namus iškreipia paties draudimo esmę, mano 25 proc. studentų.

Pabaigoje paminėtina, kad yra ir kita visuomenės dalis, kuri nepritaria šiam įstatymui, tai rūkantieji ir verslo srities atstovai. Rūkančioji visuomenės dalis mano, jog draudimas rūkyti viešose vietose pažeidžia jų teises. Norint paneigti šią jų poziciją, reikia išsiaiškinti, kurios vertybės yra didesnės: teisė į sveiką aplinką ar teisė laisvai pasirinkti gyvenimo būdą. Viso pasaulio pritarimą pamažu užkariaujantys rūkymo viešose vietose ribojimai atitinka šiuolaikinės visuomenės lūkesčius, nes XXI amžiaus gyventojai atsakingiau žiūri į asmens ir visuomenės sveikatos problemas. Asmens teisė gyventi sveikoje neužterštoje aplinkoje yra didesnė vertybė, kuri apima ne tik pavienius asmenis, bet ir visą visuomenę. Darytina išvada, kad iš dviejų teisių prioritetas teikiamas tai, kuri yra visa apimančio pobūdžio, kurios užtikrinimas apsaugos dabartines ir būsimas kartas. Taigi, mūsų nuomone, priėmus įstatymą, draudžiantį rūkyti viešose vietose, nebus pažeistos asmens teisės laisvai pasirinkti priimtiną gyvenimo būdą. Tačiau ar Lietuva taip pat taps valstybe, kurioje bus visiškai įgyvendintas rūkymo draudimas viešojo maitinimo vietose, priklauso ne tik nuo valdžios atstovų, bet ir nuo mūsų pačių.

IŠVADOS

1. 2007 m. sausio 1 d. įsigalioję įstatymo pakeitimai, uždraudę rūkyti viešose ir darbo vietose, turėtų sudaryti prielaidas daromai žalai žmogaus sveikatai, visuomenei ir šalies ūkiui mažinti.

2. Įstatymo nuostatas, kurios numato galimybę steigti pypkių ir cigarų klubus, pavesta įgyvendinti Vyriausybei, parengusiai gana liberalią šių klubų steigimo tvarką.

3. Atsakomybė (50 litų bauda) už draudimo rūkyti viešose vietose pažeidimą yra nepakankama. Be to, šią baudą moka tik fiziniai asmenys.

4. Asmens teisė gyventi sveikoje aplinkoje turi prioritetą prieš asmens teisę laisvai pasirinkti savo gyvenimo būdą.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija // Valstybės žinios. 1992, Nr. 33-1014.
2. Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymas // Valstybės žinios. 2006, Nr. 73-2765.
3. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas // Valstybės žinios. 2004, Nr. 166-6060.
4. Lietuvos Respublikos įstatymas dėl Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencijos ratifikavimo // Valstybės žinios. 2004, Nr. IX-2460.
5. Vyriausybės nutarimas dėl valstybės tabako kontrolės strategijos patvirtinimo // Valstybės žinios. 1998, Nr. 69-2010.
6. Vyriausybės nutarimas dėl cigarų ir pypkių klubų steigimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo // Valstybės žinios. 2006, Nr. 1320.
7. Europos Sąjungos Tarybos direktyva (89/391/EEB) dėl sveikos ir saugios darbo aplinkos // http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska.showdoc_l?p_id=37612.
8. Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencija // http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=243265&p_query=&p_tr2=

THE AMENDMENTS OF THE LAW ON TOBACCO CONTROL, ITS IMPLEMENTATION AND PASSIVE SMOKING AS A COMMON PROBLEM OF ADMINISTRATIVE LAW AND SOCIAL MEDICINE

Ina Chuzina
Mykolas Romeris University

Ivita Pinkule, Monika Kolesova
Kaunas Medicine University

Keywords: *passive smoking, right to live in healthy environment, prohibit to smoke in public and work places*

Summary

The whole world has been favouring restrictions for smoking in public places gradually and they meet expectations of modern society because the people living in 21st century refer to the problems of personal and public health with more responsibility. Passive smoking is one of the sorest global problems and it is analyzed in the article. The necessity to establish locations for smoking people is an intangible concept which is difficult to implement. Moreover, this cannot prevent nonsmoking people since the air coming from the premises of smoking people is mixed with the air in the ones of nonsmoking. Complete prohibition is one of the best solutions. In the Republic of Lithuania the law prohibiting smoking in public and work places came into force on the 1st of January in 2007.

The paper delves into the impact of legislation of World Health Organization and European Union regarding passive smoking on the law system of the Republic of Lithuania. The relevance of this problem is incontrovertible for the right of every human being to healthy environment has taken the main position recently. The paper proposes the mechanism of the current regulation, specifies disadvantages and insufficiency of regulation control, as well as the ways to eliminate these disadvantages.

Passive smoking is a process when nonsmoking people inhale the smoke of tobacco which is exhaled by smoking people around them. The smoke inhaled by nonsmoking people consists of burning smoke of tobacco and the exhaled air of smoking person. Only 15 percent of cigarette smoke is inhaled while smoking and the rest part is spread in the environment, therefore, it can be inhaled by other people present. Although the issue of harm of passive smoking has been known for quite long, the consequences of passive smoking on health based on scientific evidence has been taken into consideration during the recent years.

World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control, according to which the Parliament is obliged to enact the amendments of the law as soon as possible and the government – to acknowledge the issue of right to healthy and free from tobacco smoke environment as one of the priority fields of activity, is being implemented.

Law enactment should allow preconditions of smoking less in public, restrict harmful impact of tobacco smoke on health of Lithuanian citizens, promote healthy life and reduce the consumption of tobacco products, as well as the damage on society and economy. However, a few obstacles for complete operation of the law exist.

First of all, the government, which framed rather liberal procedures for establishing the clubs of pipes and cigars, will be dealing with implementation of law provisions that provide for the possibility to establish such clubs. Almost all owners of the cafes or clubs will be allowed to establish such clubs.

Secondly, the charge (a fine of 50 litas) for the breach of restriction not to smoke in public places is insufficient. Moreover, this fine is imposed only to physical entity. The owners are not imposed for the breach of law.

Finally, the law prohibiting smoking in public and work places do not violate the rights of smoking people and clubs and cafes owners because the right of every human being to live in healthy environment has a priority against the personal right to choose own way of life.

ATLIEKŲ TVARKYMO REGLAMENTAVIMAS EUROPOS SĄJUNGOS MASTU KAIP VIENAS IŠ TEISĖS Į SVEIKĄ APLINKĄ ĮGYVENDINIMO ASPEKTŲ

Rasa Inčerauskaitė

Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto magistrantūros II kursas
Tel. +370 677 53915
El. paštas rasa.incerauskaite@gmail.com